

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **C. C. C. a. s.**, F. X., N., IČO: X., zastúpeného: JUDr. Ing. Ľ. N., PhD., advokátom, M. N. 48, B.B. proti žalovaným: **I. Ing. J. K.**, bytom D. N. N. č. X., **II. M. K.**, bytom D. N. N. č. X., **o zaplatenie 5.277.285,20 Sk s príslušenstvom**, vedenej na Krajskom súde v pod sp. zn. 61Cb/58/1998, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Obo/289/2006-223 zo dňa 25. januára 2007, právoplatného dňa 1. marca 2007, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie odvolacieho súdu **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, uznesením č. k. 2Obo/289/2006-223 zo dňa 25. januára 2007, právoplatným dňa 1. marca 2007, odmietol odvolanie žalovaného v I. rade proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 61Cb/58/1998-219 zo dňa 29. septembra 2006, ktorým prvostupňový súd zastavil konanie v časti o zaplatenie 151 405 Sk z istiny 4 741 405 Sk a 11,3 % p. a. úroku zo sumy 17 440 Sk od 17. 08. 2002 do 25. 08. 2005; konanie voči žalovanej v II. rade zastavil; žalovanému v I. rade uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 4 590 000 Sk spolu s 11,3 % p. a. úrokom od 26. 08. 2005 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku; a zaviazal žalovaného v I. rade zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 276 584 Sk.

Odvolací súd odôvodnil rozhodnutie o odmietnutí odvolania žalovaného v I. rade jeho oneskoreným podaním v zmysle § 218 ods. 1 písm. a) O. s. p. Nedodržanie včasnosti podania odvolania v zákonnej 15-dňovej lehote upravenej v § 204 ods. 1 O. s. p. objasnil tým, že rozsudok súdu prvého stupňa (č. l. 219) bol žalovanému v I. rade doručovaný neúspešne prvýkrát s výzvou na opakované doručenie dňa 12. 10. 2006. Dňa 13. 10. 2006 bolo zrealizované opakované doručenie a v tento deň sa zásielka uložila na pošte. V zmysle § 47

ods. 2 O. s. p. odvolací súd pokladal za deň doručenia 16. 10. 2006, napriek tomu, že žalovaný prevzal zásielku až dňa 30. 10. 2006. Preto ustálil lehotu na podanie odvolania v časovom rozmedzí od 16. 10. 2006 do 31. 10. 2006. Keďže žalovaný v I. rade podal odvolanie odovzdaním na poštovú prepravu až dňa 14. 11. 2006, mal za to, že bolo podané oneskorene. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd tak, že účastníkom právo na ich náhradu nepriznal, pretože im v štádiu odvolacieho konania žiadne nevznikli.

Na podnet žalovaného v I. rade podal generálny prokurátor v zákonom stanovenej lehote proti uzneseniu odvolacieho súdu mimoriadne dovolanie podľa § 243e O. s. p. Mimoriadnym dovolaním napadol predmetné právoplatné uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu z dôvodu uvedeného v § 243f ods. 1 písm. a) O. s. p. t. j., že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, konkrétne k vade konania v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. - účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Odňatie možnosti žalovaného v I. rade konať pred súdom vzhľadom generálny prokurátor v postupe odvolacieho súdu, ktorý nerešpektovaním ustanovení §-ov 1, § 3, § 47 ods. 2, § 57 ods. 1, ods. 3, § 204 ods. 1, § 211 ods. 2, § 218 ods. 1 písm. a) O. s. p. a vydaním napadnutého uznesenia o odmietnutí odvolania žalovaného v I. rade pre jeho oneskorené podanie, porušil zákon. Podľa neho porušenie zákona vychádza z nesprávneho postupu odvolacieho súdu, ktorý bez toho, aby najskôr zisťoval, či sa žalovaný v I. rade zdržiaval v čase doručovania rozsudku súdu prvého stupňa (t. j. v dňoch 12. 10. 2006 - prvý pokus o doručenie s výzvou na opakované doručenie, a 13. 10. 2006 - opakované doručenie, ktoré je zároveň dňom uloženia zásielky na pošte, a prečo si zásielku neprevzal na pošte ani v dňoch 14., 15., a 16. 10. 2006) v mieste bydliska, vydal rozhodnutie o odmietnutí odvolania podaného týmto účastníkom ako oneskorene podaného. Keďže z listín predložených žalovaným v I. rade v podnete na podanie mimoriadneho dovolania (1. Potvrdenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky /ďalej len MV SR/, Prezídia hasičského a záchranného zboru, Strednej školy požiarnej ochrany MV SR v Ž., č. p. SŠPO-353/6-10/2006 zo dňa 03. 11. 2006 o ukončení základnej prípravy príslušníkov Hasičského a záchranného zboru dňa 03. 11. 2006, 2. Pozvánka MV SR, Strednej školy požiarnej ochrany MV SR v Ž., č. p. SŠPO-353/6-10/2006 zo dňa 10. 07. 2006, ktorou bol žalovaný v I. rade pozvaný na základnú prípravu príslušníkov hasičského a záchranného zboru konanú v čase od 21. 08. do 03. 11. 2006 internátnou formou /prerušenie kurzu bolo v období od 28. 08. do 01.09. 2006/) jednoznačne vyplýva, že žalovaný v I. rade sa v čase doručovania rozsudku prvostupňového súdu (č. l. 219) v mieste bydliska nezdržiaval, teda nemohlo dôjsť k platnému doručeniu rozsudku súdu prvého stupňa v zmysle § 47 ods. 2 O. s. p., t. j. fikciou doručenia. Generálny prokurátor sa mimoriadnym dovolaním domáha zrušenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a vrátenia veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Dovolací súd doručil mimoriadne dovolanie na vyjadrenie všetkým účastníkom konania Výzvou zo dňa 04. 04. 2008 v súlade s § 243i ods. 1 O. s. p., avšak vyjadrenie k nemu nepodal žiaden z účastníkov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 4 O. S. p.), po zistení, že boli splnené podmienky na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e, § 243f, § 243g,

§ 243h O. s. p., preskúmal rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (243a ods. 3 O. s. p.) v napadnutom rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p., a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Dovolací súd pri tomto preskúmaní zistil, že závery generálneho prokurátora vyplývajú z obsahu spisu a aj po právnej stránke sú správne. Napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu bol porušený zákon nedôsledným riadením sa konajúceho súdu zákonnými ustanoveniami § 1, § 3, § 47 ods. 2, § 57 ods. 1, ods. 3, § 204 ods. 1 veta prvá, § 211 ods. 2, § 218 ods. 1 písm. a) O. s. p.. Boli tak splnené zákonné predpoklady pre dôvodné podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom obsiahnuté v ustanovení § 243e ods. 1 O. s. p. v nadväznosti na § 243f ods. 1 písm. a) OSP a v spojení s ustanovením § 237 písm. f) O. s. p.

Podľa § 1 O. s. p., Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Podľa § 3 O. s. p., občianske súdne konanie je jednou zo záruk zákonnosti s slúži na jej upevňovanie a rozvíjanie. Každý má právo domáhať sa na súde ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené.

Podľa § 47 ods. 2 O. s. p. účinného v rozhodnom čase, t. j. v čase doručovania prvostupňového rozsudku žalovanému v I. rade, ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Podľa § 57 ods. 1 O. s. p., do plynutia lehoty sa nezapočítava deň, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty.

Podľa § 57 ods. 3 O. s. p., lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

Podľa § 204 ods. 1 veta prvá O. s. p., odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 211 ods. 2 O. s. p., ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Podľa § 218 ods. 1 písm. a) O. s. p., odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré bolo podané oneskorene.

Podľa § 243e ods. 1 O. s. p., ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

Podľa § 243f ods. 1 písm. a) O. s. p., mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237.

Podľa § 237 písm. f) O. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený. Nie je pritom rozhodujúce, či bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom v odvolacom konaní alebo v konaní pred súdom prvého stupňa. Pod postupom súdu treba rozumieť nielen postup predsedu senátu alebo senátu (samosudcu), ale aj súhrnnú faktickú činnosť iných zamestnancov súdu, ktorí vykonávajú určité úkony v rámci ich pracovnej náplne, ak táto činnosť mala za následok, že účastník nemohol uplatniť pred súdom procesné oprávnenia priznané mu zákonom. Odňatím možnosti konať pred súdom je nielen procesný postup súdu, ale aj jeho rozhodnutie, v dôsledku ktorého účastník nemôže uplatniť svoje práva napr. preto, že jeho odvolanie bolo odvolacím súdom nesprávne odmietnuté.

Vada konania vymedzená v citovanom ustanovení § 237 písm. f) O. s. p. je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky, okrem zákonov, aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.).

Právo na súdnu ochranu, ako súčasť práva na spravodlivý proces, zahŕňa aj právo každého účastníka občianskoprávneho konania na náležité a zákonu zodpovedajúce doručenie súdnych rozhodnutí. Iba riadne a zákonu (O. s. p.) vyhovujúce doručenie rozhodnutia má ten účinok, že odvolacia lehota začína plynúť osobe, ktorej je doručené. Základným predpokladom náhradného doručenia podľa citovaného § 47 ods. 2 O. s. p. je skutočnosť, že adresát nebol zastihnutý na adrese doručovania, hoci sa na tejto adrese v dobe doručenia

zdržoval. Tento predpoklad však nie je daný pri dlhodobej neprítomnosti adresáta v mieste doručenia, ale aj pri krátkodobom (prechodnom) pobyte v čase doručenia mimo adresu doručenia, napr. z dôvodov hospitalizácie adresáta, prípadne jeho pobytu v liečebných kúpeľoch alebo absolvovania školení a kurzov mimo trvalého pobytu. Keď je adresátom dodatočne preukázané, že záver o tomto predpoklade náhradného doručenia je nesprávny, jedná sa o neúčinné doručenie rozhodnutia. Neúplnosť a nesprávnosť skutkových zistení odvolacieho súdu vo vzťahu k podmienkam účinného náhradného doručenia znamená, že konanie pred odvolacím súdom je postihnuté vadou, ktorú má na mysli ustanovenie § 237 písm. f) O. s. p. v spojení s ustanovením § 243f ods. 1 písm. a) O. s. p. a účinné rozhodnutie o odmietnutí odvolania pre jeho oneskorené podanie preto nemožno považovať za správne.

Aby mohla právna fikcia doručenia, obsiahnutá v citovanom ustanovení § 47 ods. 2 posledná veta O. s. p., naplniť svoj účel, musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie doručenia konštatovať. V danom prípade nebola splnená náležitosť fikcie doručenia, a síce že žalovaný v I. rade sa zdržiaval v mieste doručenia. Predloženými listinami, a to jednak Potvrdením MV SR, Prezídia hasičského a záchranného zboru, Strednej školy požiarnej ochrany MV SR v Ž., č. p. SŠPO-353/6-10/2006 zo dňa 03. 11. 2006 o ukončení základnej prípravy príslušníkov Hasičského a záchranného zboru dňa 03. 11. 2006, a jednak Pozvánkou MV SR, Strednej školy požiarnej ochrany MV SR v Ž., č. p. SŠPO-353/6-10/2006 zo dňa 10. 07. 2006, ktorou bol žalovaný v I. rade pozvaný na základnú prípravu príslušníkov hasičského a záchranného zboru konanú v čase od 21. 08. do 03. 11. 2006 internátnou formou /prerušenie kurzu bolo v období od 28. 08. do 01. 09. 2006/, bolo spoľahlivo preukázané, že žalovaný v I. rade nebol zastihnutý, lebo sa v čase doručenia nezdržoval v mieste doručovania. Žalovaný v I. rade absolvoval v období od 21. 08. 2006 do 03. 11. 2006, t. j. v čase doručenia, internátnu základnú prípravu príslušníkov hasičského a záchranného zboru na Strednej škole požiarnej ochrany MV SR v Ž.. Uvedený kurz prerušil len v dňoch od 28. 08. 2006 do 01. 09. 2006. Tieto dni však nekorešpondujú s časom doručovania rozsudku súdu prvého stupňa žalovanému v I. rade. Je teda zrejmé, že žalovaný v I. rade sa v mieste doručenia nezdržoval ani dňa 12. 10. 2006 (prvý pokus o doručenie s výzvou na opakované doručenie), ani dňa 13. 10. 2006 (druhý pokus o doručenie a zároveň deň uloženia zásielky na pošte) a ani počas troch dní od uloženia zásielky v zmysle § 47 ods. 2 veta posledná O. s. p. v dňoch 14., 15. a 16. 10. 2006. Z tohto dôvodu je vylúčená aplikácia ustanovenia poslednej vety §-u 47 ods. 2 O. s. p., t. j., že sa písomnosť (rozsudok súdu prvého stupňa č. l. 219) pokladá za doručenú tretí deň po jej uložení (16. 10. 2006). Žalovaný v I. rade písomnosť na pošte skutočne prevzal v rámci odbernej lehoty až dňa 30. 10. 2006 (pondelok). Zákonná 15-dňová lehota na podanie odvolania upravená v § 204 ods. 1 O. s. p. mu začala plynúť deň nasledujúci po doručení v zmysle citovaného § 57 ods. 1 O. s. p., tzn. dňa 31. 10. 2006 (utorok), a uplynula dňa 14. 11. 2006 (utorok). Keď teda podal žalovaný v I. rade odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa odovzdaním na poštovú prepravu dňa 14. 11. 2006 v súlade s § 57 ods. 3 O. s. p., urobil tak v rámci plynutia odvolacej lehoty, t. j. jeho odvolanie bolo podané včas.

Tým, že odvolací súd odvolanie žalovaného v I. rade proti rozsudku súdu prvého stupňa odmietol ako oneskorene podané podľa § 218 ods. 1 písm. a) O. s. p. bez splnenia zákonom uloženou podmienkou pre aplikáciu fikcie doručenia v súlade s § 47 ods. 2 O. s. p., odňal žalovanému v I. rade možnosť konať pred odvolacím súdom. Okolnosť, že odvolací súd meritorne nepreskúmal rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodu, že odvolanie žalovaného v I. rade nesprávne považoval za oneskorene podané, napĺňa dovolací dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. a) O. s. p. v spojení s § 237 písm. f) O. s. p..

Všetky opísané skutočnosti zakladajú opodstatnenosť podania mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom v zmysle ustanovenia § 243e O. s. p. v nadväznosti na § 243f ods. 1 písm. a) O. s. p. a v spojení s ustanovením § 237 písm. f) O. s. p..

Na základe uvedených dôvodov dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 2 veta prvá O. s. p. a § 243b ods. 4 za bodkočiarkou O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd, spravujúc sa viazanosťou právneho názoru dovolacieho súdu, bude v zmysle § 243d ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p. konať o veci ďalej, t. j. meritorne rozhodne o odvolaní žalovaného v I. rade proti rozsudku súdu prvého stupňa (č. l. 219). V novom rozhodnutí rozhodne znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. mája 2010

JUDr. Juraj Seman, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: H. F.